

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดี
ของเกษตรกรในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายปรีชา เกษสถิตย์

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. อวรรณ โอภาสพัฒนกิจ	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ไร่ไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศินี เกตุพยัคฆ์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดีของเกษตรกรในอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติทางการประมงที่ดีของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาน้ำจืดในกระชัง อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี 2552 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติของเกษตรกรที่ผ่านและไม่ผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดี และ 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงปลาน้ำจืดตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดี งานวิจัยนี้ประยุกต์การสำรวจเป็นวิธีวิทยาวิจัย โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการความปลอดภัยด้านอาหาร จำนวน 52 ราย เจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาประมง น้ำจืดเชียงใหม่ จำนวน 3 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย พบว่า ในการปฏิบัติทางการประมงที่ดีของเกษตรกรนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน GAP ในด้านสถานที่ ด้านการจัดการ ด้านการจัดการดูแลสุขภาพสัตว์น้ำ ด้านสุขลักษณะฟาร์ม ด้านปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะการจับเก็บปัจจัยการผลิตในสถานที่เก็บที่ดี ด้านการเก็บเกี่ยวและการขนส่ง โดยเฉพาะการวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด และการทำหน้าที่สื่อกำกับการจำหน่าย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติจนสามารถผ่านมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดีของเกษตรกร ได้แก่ ลักษณะทาง

กายภาพของแม่น้ำที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงปลา และเกษตรกรที่เป็นคนรุ่นใหม่เปิดใจรับการเรียนรู้
ขณะเดียวกัน เกษตรกรระบุว่า ปัญหาสำคัญในการเลี้ยงปลาในกระชังตามมาตรฐาน GAP ได้แก่
การขาดแคลนเงินทุน สถานที่ในการเลี้ยงปลาให้เป็นตามมาตรฐาน GAP ไม่เพียงพอ ราคาจำหน่าย
ของปลาที่เลี้ยงตามมาตรฐาน GAP และ เลี้ยงจากฟาร์มทั่วไปไม่แตกต่างกัน รวมทั้ง เกษตรกรส่วน
ใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลการเลี้ยงปลา ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ
สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดเชียงใหม่ ควรจัดให้มี
กิจกรรมสร้างการเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น การอบรม และการดูงานเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติทางการ
ประมงที่ดี การจัดกิจกรรมรณรงค์จุดเด่นของปลาที่เลี้ยงตามมาตรฐาน GAP เป็นต้น

Independent Study Title Factors Affecting the Good Aquaculture Practice Standard of Farmers in Doi Lo District, Chiang Mai Province

Author Mr. Preecha Khetsatit

Degree Master of Science (Agricultural Extension)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Avorn Opatpatanakit Advisor

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai Co-advisor

Asst. Prof. Dr. Kesinee Gatphayak Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of the research titled ‘Factors Affecting the Good Aquaculture Practice Standard of Farmers in Doi Lo District, Chiang Mai Province’ were to 1) investigate the Good Aquaculture Practice (GAP) of farmers who raised freshwater fish in a floating basket in Doi Lo District since 2008 and participated in the GAP project, 2) analyze factors contribute to their current practices in compare with the GAP standard, and 3) identify problems and suggestions to improve their freshwater fish raising to be certified based on the GAP standard. This research applied survey research as the research methodology. Data was collected by using semi-structured interview of 52 farmers and three fishery officials from Chiang Mai Inland Fishery Research and Development Center. Then data was analyzed by descriptive statistics such as frequency, percentage, minimum, maximum, arithmetic means and content analysis.

It was found that farmer’s practices that reach the GAP standard include farm location and management, aquatic animal health management, farm hygienic, production materials especially appropriate storage, harvesting, transportation especially the production planning that could meet the need of the market with regulated selling documents. Moreover,

factors contribute to their current practices found to be physical characteristics of river that suitable to freshwater raising and young generation farmers who open mind to learn new technology. Furthermore, problems was currently faced by farmers include lack of investment capital, raising place that reaches the GAP standard, the selling price of GAP fish which equals to non-GAP fish, and less awareness of farmers in recording the data of fish raising management. This research suggested that Chiangmai Fishery Office and Chiang Mai Inland Fishery Research and Development Center should organize such capacity building activities as training and study trip on good practice GAP, and campaign activity on advantages of GAP fish farm